Sprawozdanie z działalności bibliotek wydziałowych w systemie biblioteczno-informacyjnym UAM za rok 2011

I. Struktura organizacyjna

W bieżącym roku sprawozdawczym ważnym wydarzeniem było uroczyste otwarcie **systemu RFID w Bibliotece Filologicznej Novum (14.12.2011 r.).** W systemie RFID zakodowano wszystkie książki w wolnym dostępie tj. ok. 300 tysięcy woluminów. W miejsce bramek 3M zamontowano bramki RFID oraz zainstalowano urządzenia do samodzielnego wypożyczania i wrzutnię zewnętrzną. Również uruchomiono bookcopy do skanowania.

W Bibliotece Wydziału Chemii rozpoczęto prace nad kodowaniem zbiorów w nowym systemie zabezpieczeń tj. RFID w celu przygotowania zbiorów do nowej lokalizacji księgozbioru na Morasku.

W związku z otwarciem nowego budynku Collegium Iuridicum Novum i przeniesieniem procesu dydaktycznego **Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji** w celu ułatwienia korzystania ze zbiorów bibliotecznych zorganizowała dodatkowe pomieszczenie – pokój nauki. W strukturze Biblioteki Wydziału jest to czwarta czytelnia.

Zakończono prace nad projektem budynku dla **Biblioteki Wydziału Teologicznego**. Aktualnie prowadzone są starania o środki finansowe z przeznaczeniem na budowę nowego obiektu bibliotecznego.

Na etapie projektowania jest **Biblioteka Wydziału Historycznego** w ramach nowego budynku na Morasku (z wyłączeniem Biblioteki Instytutu Historii Sztuki).

System tworzą: 12 bibliotek wydziałowych (Biblioteka Wydziału Biologii, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Filologiczna Novum, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych, Biblioteka Wydziału Teologicznego i Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu) oraz 5 instytutowych i 1 katedralna. Poza tym w skład struktury wchodzą Studium Nauczania Języków Obcych, Kolegium Języków Obcych, Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska, Biblioteka Ośrodka Alliance Francaise, Biblioteka Ogrodu Botanicznego oraz Biblioteka Ośrodka Zamiejscowego w Pile.

W roku 2011 prawo do wystawiania bibliotecznych prolongaty kart bibliotecznych miały biblioteki systemu: Biblioteka Wydziału Biologii, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Instytutu Historii i Biblioteka Instytutu Prahistorii, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Biblioteka Filologiczna Novum, Biblioteka Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej, Biblioteka Wydziału Pedagogiczno- Artystycznego w Kaliszu.

W analizowanym roku zgodnie z zarządzeniem Rektora UAM Nr 25/2011/2012 z dnia 30 grudnia 2011 r. przeprowadzano skontrum księgozbiorów

włączonych do Biblioteki Filologicznej Novum w zdeklarowanych terminach przez jednostki.

W 2011 r. zorganizowano 14 spotkań z kierownikami bibliotek w celu omówienia problemów bieżących związanych z: statystyką działań bibliotecznych, regulaminów, usprawnianiem nowej wersji systemu Horizon, retrokonwersją, zasadami udostępniania, serwisem komputerowym, prenumeratą czasopism polskich i zagranicznych, zakupem baz danych (Biblioteka Uniwersytecka), regulowaniem opłat w przypadku naliczania kar za przetrzymywanie książek, opracowaniem instrukcji skontrum zbiorów bibliotecznych oraz szkoleniem pracowników nowoprzyjętych i specjalistów z zakresu poszczególnych modułów w systemie Horizon.

Zorganizowano wyjazd szkoleniowy dla pracowników do Biblioteki Głównej Uniwersytetu Im. K. Wielkiego i Biblioteki Głównej Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy.

Zgodnie z przyjętymi założeniami pracownicy zostali skierowani na staże zagraniczne w ramach programu Erasmus.

Stan etatowy bibliotek wydziałowych wynosił na koniec roku 163,5 etatów bibliotecznych i inżynieryjno-technicznych. W dwóch jednostkach zdublowano etaty na czas określony ze względu na dłuższe zwolnienia pracowników (Dwuwydziałowa Biblioteka Nauk Społecznych, Biblioteka Filologiczna Novum). W ramach tej liczby etatów pracowały 170 osoby.

Rozkład ilościowy etatów na poszczególnych stanowiskach w grupie zawodowej bibliotekarzy przedstawia się następująco:

		2009	**2010**	**2011**
bibliotekarze dyplomowani	-	2,0	2,00	3,00
służba biblioteczna	-	158,5	154,75	155,50
inżynieryjno-techniczni	-	7,0	6,75	5,00
		168,50	**163,50**	**163,50**

Struktura wykształcenia pracowników przedstawiała się następująco:

Wykształcenie	**2007**		**2008**		**2009**		**2010**		**2011**	
Wyższe	152	82,61	149	85,63	153	86,93	152	89,88	152	89,41
Średnie	31	16,85	24	13,79	22	12,50	16	9,52	17	10,00
zasadnicze	1	0,54	1	0,58	1	0,57	1	0,60	1	0,59
Ogółem	**184**	**100,00**	**174**	**100,00**	**176**	**100,00**	**168**	**100,00**	**170**	**100,00**

Obsada etatowa pozostała na tym samym poziomie co w roku ubiegłym. Nadal coraz większe jest zainteresowanie etatami dla informatyków.

Absencja chorobowa wynosiła 2286 dni tj. o 380 dni więcej w porównaniu z rokiem 2010 (1906). W przeliczeniu na 1 pracownika przypada 13,45 dni zwolnienia lekarskiego. Statystykę zwolnień zawyżają urlopy zdrowotne i macierzyńskie. W większości jednostek stwierdzono brak zwolnień lekarskich.

Z funduszu nagród otrzymało 31 osób nagrodę III stopnia, 4 osób - II stopnia i 1osoba - I stopnia tj. 36 pracowników /2010 r. – 39osób/. Należy podkreślić, że w roku 2011 przyznano Danucie Wańka (Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu) jedną z trzech nagród głównych Andrzeja Wojtkowskiego.

Średnia płaca zasadnicza bibliotekarzy obliczona na podstawie danych zamieszczonych w sprawozdaniach kształtuje się na poziomie 1915zł + 20% premii.

II. Finanse

Środki finansowe wykorzystane przez biblioteki określono na podstawie poszczególnych rodzajów wydatków. Zasady przyznawania budżetu przez wydziały, instytuty i katedry są nadal bardzo różne. Część jest finansowana ze wspólnych środków finansowych, część ma fundusze wydzielone z poszczególnych kont tj. działalności statutowej i dydaktyki (biblioteki wydziałowe) na podstawie przedkładanych planów finansowych dotyczących kategoryzacji kosztów.

Głównym celem w polityce wydatkowania środków finansowych jest zakup książek i prenumerata czasopism polskich i zagranicznych zamawianych przez Bibliotekę Uniwersytecką na dany rok kalendarzowy oraz retrokonwersja księgozbiorów. W dalszej kolejności można odnotować dodatkowe rodzaje kosztów związane przede wszystkim z zakupem sprzętu komputerowego, meblowego, kodów kreskowych, pasków magnetycznych, czytników kodów kreskowych oprawą książek i czasopism, opłatami pocztowymi, itp.

Wydatkowanie środków finansowych w poszczególnych bibliotekach wydziałowych przedstawiało się następująco:

Nazwa biblioteki	**Wydatki ogółem**		**Wartość zinwentaryzowanych zbiorów**	
	2010	**2011**	**2010**	**2011**
Biblioteka Wydziału Biologii	84 864,03	93 114,38	43 149,70	44 107,30
Biblioteka Wydziału Chemii	372 973,16	355 733,22	41 220,92	84 841,58
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej i Klasycznej	82 584,41	72 630,99	52 058,55	68 903,45
Biblioteka Wydziału Fizyki	431 162,16	304 352,62	79 607,34	57 734,90
Biblioteka Instytutu Obserwatorium Astronomiczne	41 752,37	29 111,73	9 453,77	3 131,13
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	24 231,63	16 115,41	7 346,43	11 287,49
Biblioteka Instytutu Historii	115 480,00	90 288,97	31 457,33	43 820,33
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	30 290,00	36 728,69	75 924,20	47 036,96
Biblioteka Instytutu Prahistorii	47 077,03	21 390,12	46 032,79	40 417,85
Biblioteka Katedry Muzykologii	40 429,91	25 360,03	31 620,84	20 867,19
Czytelnia Instytutu Wschodniego	2 424,00	1 712,00	2 035,00	298,00

Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	144 788,10	155 098,33	41 118,21	61 822,83
Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa	101 654,48	98 487,37	100 552,91	83 527,00
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	170 587,08	203 334,25	166 015,00	185 176,97
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	185 090,44	119 000,00	23 444,77	79 018,58
Biblioteka Filologiczna Novum	223 359,72	226 946,96	121 036,05	130 756,33
Księgozbiór Katedry Ekokomunikacji	24 698,14	17 787,93	20 026,52	18 877,43
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	503 834,96	418 403,94	212 983,43	210 495,94
Biblioteka Wydziału Teologicznego	0,00	0,00	0,00	6 967,45
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	10 174,56	7 478,10	9 461,60	5 875,37
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	4 909,78	3 245,87	2 117,54	895,44
Biblioteka Kolegium Języków Obcych	4 701,02	3 723,98	888,85	2 806,60
Biblioteka Ośrodka Alliance France	9 356,37	20 154,78	4 460,18	8 006,85
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	14 725,50	7 626,79	14 455,00	7 626,79
Austriacki Ośrodek Kultury	4 000,00	4 000,00	0,00	134,00
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno – Artystycznego w Kaliszu	30 795,11	40 936,22	25 646,21	34 645,71
Biblioteka Coll. Europaeum Gnesnense	22 406,39	35 695,21	21 688,83	63 097,55
Ośrodek Zamiejscowy UAM w Pile	21 295,99	16 801,17	21 295,99	14 795,89
OGÓŁEM	**2 749 646,34**	**2 425 259,06**	**1 205 098,16**	**1 336 972,91**

Ogółem wydatki bibliotek systemu wynosiły **2. 425 259,06 zł** (2010 – 2 749 646,34 zł/), przy czym do inwentarza wpisano nabytki z różnych źródeł wartości **1 336 972,91 zł** /2010 r. – 1 205 098,16 zł/ . Wydatkowanie środków finansowych przez biblioteki zostało znacznie pomniejszone o kwotę **324 387,28 zł** (a w 2010 roku o kwotę 1 512 061.98 zł). Natomiast wartość nabytków odnotowanych w inwentarzu była wyższa o **131 874,75 zł**.

Należy podkreślić, że część bibliotek systemu miała możliwości uzyskania funduszy ze środków unijnych z przeznaczeniem wyłącznie na zakup sprzętu komputerowego i urządzeń do systemu RFID w celu uzupełnienia wyposażenia pomieszczeń bibliotecznych (Biblioteka Filologiczna Novum, Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego, Biblioteka Wydziału Chemii).

W roku 2011 został zakończony etap finansowania prac związanych z retrokonwersją przez władze rektorskie. W związku z powyższym tylko nieliczne jednostki prowadziły tego typu prace ze środków własnych.
Brak dodatkowych środków finansowych przyczynił się do tego, że udział większości jednostek w pracach nad retrokonwersją nie jest ciągły, a tym samym opracowanie całości zbiorów i wprowadzenie do katalogu komputerowego wzrasta w minimalnym stopniu.

Zestawienie wydatkowania środków finansowych przekazywanych na retrokonwersję w latach 1999 – 2011.

Rok	**Udział w kwocie**		**Razem**
I półrocze 1999	50% Rektor 50% Wydziały	58 8000,00 zł 58 8000,00 zł	117 600,00 zł
2000	50% Rektor 50% Wydziały	150 400,00 zł 150 400,00 zł	300 800,00 zł
2001	50 % Rektor 50% Wydziały	125 013,00 zł 125 013,00 zł	250 026,00 zł
2002	Rektor Razem Wydziały za 2002	100 000,00 zł 125 045,00 zł	225 045,00 zł
2003	Rektor Razem Wydziały za 2003	100 000,00 zł 135 000,00 zł	235 000,00 zł
2004	Rektor Razem Wydziały za 2004	20 927,00 zł 96 634,00 zł	116 061,00 zł
2005	Rektor Razem Wydziały za 2005	37 572,00zł 161 860,00 zł	199 432,00 zł
2006	Rektor Razem Wydziały za 2006	23 472,00 zł 97 360,00 zł	120 832,00 zł
2007	brak środków finansowych.		
2008	Rektor Razem Wydziały	35 910,00 zł 119 700,00 zł	155.610,00 zł
2009/ 2010	Rektor Razem Wydziały	15 000,00 zł 105 500,00 zł	120 500,00 zł
2011	Razem Wydziały	3 296,00 zł	**3 296,00 zł**
Ogółem Rektor za lata 1999–2010 Wydziały za lata 1999–2011		757 594,00 zł 1 178 608,00 zł	**1 936 202,00 zł**

W latach **1999-2011** wydatkowano łącznie kwotę **1 936 202,00 zł** prace związane z retrokonwersją zbiorów, co pozwoliło na opracowanie 35% ogólnego księgozbioru wydawnictw zwartych zlokalizowanych w bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni. W podsumowaniu należy podkreślić, że biblioteki nie posiadają funduszy własnych, a jeżeli mają to niewielkie kwoty uzyskane z tytułu kar za przetrzymywanie książek po wyznaczonym terminie i tytułem zakładania kont

bibliotecznych i prolongaty. Te środki są z reguły przeznaczane na zakup podręczników, skryptów i czasopism do wykorzystania wewnętrznego lub drobnego sprzętu technicznego przeznaczonego na wyposażenie danej jednostki.

Ogólnie można stwierdzić, że biblioteki muszą dostosować swoje wydatki do wysokości przyznawanych funduszy. W znacznej ilości bibliotek odnotowano brak środków finansowych na zakup sprzętu komputerowego, przeprowadzanie remontów, oprawę książek i czasopism.

III. Gromadzenie

Głównym zadaniem polityki gromadzenia poszczególnych jednostek jest tworzenie zbiorów specjalistycznych. Podstawowymi źródłami bieżących wpływów są kupno, wymiana i dary.

Z ogólnego wpływu 60 862 egzemplarzy do zbiorów włączono **50 112 wol**. druków zwartych i czasopism polskich oraz zagranicznych (2010 r. – 56 572 wol.), a ubytkowano **34 531 wol**. (2010 r. - 4191 wol. egzemplarzy). W ramach zbiorów specjalnych selekcji zostały poddane przede wszystkim prace magisterskie. Stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów jest niższy o **6 460 woluminów**. (2010 – 52 381 wol.) w porównaniu z rokiem ubiegłym (bez uwzględnia zbiorów specjalnych**).**

Ogólny stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów:

Rodzaj zbiorów	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**
Wydawnictwa zwarte	1 617 258	1 648 176	1 672 440	1 713 491	1 746 654
Czasopisma	395 348	405 497	427 519	464 690	447 108
Zbiory specjalne	131 676	123 469	126 562	127 007	127 674
Ogółem	**2 144 282**	**2 177 142**	**2 226 521**	**2 305 188**	**2 321 436**

Stan ilościowy zbiorów w poszczególnych bibliotekach wydziałowych na dzień 31.12.2010 r. i 31.12.2011 r.

Księgozbiór						
Nazwa biblioteki	**Wydawnictwa zwarte**		**Czasopisma**		**Zbiory specjalne**	
	2010	**2011**	**2010**	**2011**	**2010**	**2011**
Biblioteka Wydziału Biologii	45 245	43 877	25 626	25 817	51	51
Biblioteka Wydziału Chemii	17 456	17 484	24 558	24 591	21 752	21 752
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej i Klasycznej	211 069	213 668	13 563	10 918	3 323	3 625
Biblioteka Wydziału Fizyki	31 969	32 446	25 570	25 610	1 228	1 276
Biblioteka Instytutu Obserwatorium Astronomiczne	7 820	7 848	5 668	5 876	2 172	2 176
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	25 592	25 886	5 917	5 980	2 230	2 273

Biblioteka Instytutu Historii	142 795	143 728	44 690	45 247	508	511
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	46 122	46 823	14 290	16 854	18 493	18 557
Biblioteka Instytutu Prahistorii	24 945	25 307	16 464	16 657	904	936
Biblioteka Katedry Muzykologii	19 743	20 189	6 179	6 263	7 625	7 921
Czytelnia Instytutu Wschodniego	4 368	4 426	194	197	497	582
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	40 279	41 097	25 367	25 619	1 023	1 058
Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa	23 072	26 055	8 123	10 653	78	106
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	165 260	169 034	15 377	16 382	135	162
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	62 147	63 465	45 324	46 631	506	523
Biblioteka Filologiczna Novum	422 326	425 856	42 830	43 564	26 273	25 573
Księgozbiór Katedry Ekokomunikacji	1 581	1 701	378	389	153	156
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	146 526	148 899	118 917	111 919	2 305	2 105
Biblioteka Wydziału Teologicznego	152 363	158 402	0	0	26 624	26 663
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno – Artystycznego w Kaliszu	23 362	26 867	362	446	4 597	4 657
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	11 948	12 159	18 883	494	954	991
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	19 254	19 362	0	17	1192	1280
Austriacki Ośrodek Kultury	8 575	8 731	0	27	649	744
Biblioteka Kolegium Języków Obcych	14 337	14 372	839	926	979	979
Biblioteka Ośrodka Alliance Francaise	7 643	7 869	1030	1249	1 238	1 467
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	4 715	4 879	2 428	2 552	258	258
Biblioteka Collegium Europaeum Gnesnense	30 543	32 947	1951	2 044	1 261	1 292

Ośrodek Zamiejscowy UAM w Pile	2 436	3 277	61	186	0	0
OGÓŁEM	**1 713 491**	**1 746 654**	**464 690**	**447 108**	**127 007**	**127 674**

Stan ogólny ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów jest niższy w porównaniu z rokiem ubiegłym, co wynika z prowadzenia bardziej szczegółowej statystyki dotyczącej wpływów czasopism i porządkowania zbiorów. Powyższy przyrost ogólny w zakresie gromadzenia wydawnictw zwartych i czasopism oraz zbiorów specjalnych zamyka się liczbą 16 248 jednostek (2010 r. -**78 667**, 2008 r. - 32 860) i jest wyższy w porównaniu z latami ubiegłymi.

Na dzień 31.12.2011 r. zarejestrowano **1 669** tytułów (2010 r. – 1 723) czasopism polskich (862) i zagranicznych (807) i 1737 w wersji elektronicznej otrzymywanych w ramach prenumeraty, w tym 383 tytuły (2010 –474) zagranicznych z Biblioteki Uniwersyteckiej otrzymywanych w depozyt. Analizując czasopisma pod względem tytułowym odnotowano na stanie bibliotek **12 421** (2010 -14 420) tytułów ogółem i **1 737 e- czasopism** (2010 – 1580), w tym **6 889** (2010 - 7 178) tytułów zagranicznych. Coraz więcej pojawia się **tytułów czasopism w wersji elektronicznej.**

Zestawienie tytułowe czasopism w bibliotekach wydziałowych w roku 2011

Czasopisma zarejestrowane	**Ilość tytułów**		**W tym prenumerata**	
	2010	**2011**	**2010**	**2011**
Polskie	5 619	5 532	1057	862
Zagraniczne	7 178	6 889	739	807
E-czasopisma	1 623	1 737	1580	1737
Ogółem	14 420	12 421	3 376	3 406
W tym Biblioteka Uniwersytecka - depozyt			355	383

W ramach zbiorów specjalnych zgromadzono **127 674 jednostek** (2010 - 127 007) tj. o **667** (2010 - 445) jednostek więcej w stosunku do roku ubiegłego. Zestawienia ilościowe pozwoliły stwierdzić, że dominują wpływy pozyskiwane drogą kupna, co jest korzystne i zgodne z polityką gromadzenia. Nadal w zbiorach dominują prace dyplomowe i nadbitki mimo przeprowadzonej dużej selekcji oraz w mniejszym stopniu starodruki, mapy i atlasy. Pojawiają się nowe rodzaje, jak CD-ROMY i to w większych ilościach egzemplarzy (Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki) dyskietki, płyty kompaktowe, itp. W bieżącym roku odnotowano znaczny wzrost tego typu dokumentów. Cenne zbiory starodruków posiadają trzy biblioteki: Biblioteka Wydziału Biologii – 50, Biblioteka Instytutu Historii – 106, Biblioteka Historii Sztuki - 478 , Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej -287(wyłączono czasopisma z XIX w.),Biblioteka Wydziału Teologicznego –23029 wol. tj. ogółem 23 653 wol.

Ważnym źródłem pozyskiwania zbiorów jest **wymiana**. W przypadku kilku bibliotek ma długoletnią tradycję i pozwala na zdobycie cennych materiałów konferencyjnych, seminaryjnych, regionalnych. Najszerszą wymianę wydawnictw zwartych i czasopism prowadzą: Biblioteka Filologiczna Novum -kontrahentów polskich– **25** (2010 – 101), zagranicznych – **31** (2010 – 907), Biblioteka Instytutu Prahistorii -kontrahentów polskich – **64** (2010 – 62), zagranicznych – **236 (**2010 – 233), Biblioteka Wydziału Teologicznego - **74** (2010– 74), kontrahentów zagranicznych – **173** (2010 – 173), Biblioteka Instytutu Historii Sztuki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych. W analizowanym roku odnotowano - **386** (2010 – 469 kontrahentów polskich i **616** (2010 – 1496) kontrahentów zagranicznych. W ramach prowadzonej wymiany międzybibliotecznej wysłano – **2 455** (2010 – 2 793) egzemplarzy wydawnictw własnych i otrzymano **2 280** (2010 - 2 894) egzemplarzy wydawnictw zagranicznych. Odnotowano spadek kontrahentów polskich i zagranicznych. Stwierdzono również spadek co do ilości egzemplarzy wysłanych i otrzymywanych w ramach wymiany międzybibliotecznej.

Wydawnictwa pozyskiwane na zasadzie wymiany międzybibliotecznej stanowią ważne źródło dla badań naukowych i dydaktycznych (Biblioteka Instytutu Prahistorii) Corocznie uaktualnia się listy kontrahentów w celu ukierunkowania polityki wymiany krajowej i zagranicznych. Na podstawie zamieszczonych materiałów statystycznych odnotowano w niektórych jednostkach zbiory nie opracowane. Liczba tego typu wydawnictw waha się w granicach – wol. **129 563** (2010 r. –169 310 wol.) w tym 70 000 wol. Wydziału Teologicznego. W ubiegłym roku udało się poprawić statystykę w tym zakresie. W analizowanym roku zarejestrowano kolejny spadek zbiorów nie wprowadzonych do katalogu.

Stan zbiorów nie zainwentaryzowanych przedstawia poniżej zamieszczone zestawienie:

2000	-	50 538
2001	-	240 765
2002	-	182 731
2003	-	242 299
2004	-	234 266
2005	-	171 488
2006	-	180 695
2007	-	249 504
2008	-	236 561
2009	-	174 374
2010	-	169 310
2011	-	129 563

Podsumowując można stwierdzić, że 75% ogółu bibliotek nie posiada zbiorów nie opracowanych. Duży procent zbiorów nie zinwentaryzowanych i jego wzrost wynika z wpływów jednorazowych w dużych ilościach typu dary (księgozbiory wybitnych naukowców) czy wymiana tj. łącznych wpływów z różnych źródeł, ilości udostępnień i obsady etatowej danej jednostki oraz z prac nad retrokonwersją poszczególnych księgozbiorów systemu biblioteczno-informacyjnego. W bieżącym roku nadal zarejestrowana jest duża liczba zbiorów nie wpisanych do ksiąg inwentarzowych. Wynika z ujawnienia bardziej szczegółowych danych przez Bibliotekę Wydziału Teologicznego.

Należy podkreślić, że wzrasta zakup literatury zagranicznej, szczególnie w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych.

Moduł gromadzenia wprowadziły tylko dwie jednostki systemu biblioteczno – informacyjnego: Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych i Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji. Przed etapem wdrożenia jest Biblioteka Filologiczna Novum.

IV. Opracowanie

Większość jednostek prowadzi aktualnie katalog komputerowy. Nadal są utrzymywane tradycyjne katalogi (kartkowe): alfabetyczny, rzeczowy, zbiorów specjalnych, publikacji pracowników, itp. Do bibliotek, które wprowadziły wyłącznie katalog komputerowy zbiorów należą:

Biblioteka Wydziału Biologii,
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki,
Biblioteka Wydziału Fizyki,
Biblioteka Filologiczna Novum,
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych,
Biblioteka Wydziału Chemii
Biblioteka Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych
Biblioteka Wydziału Teologicznego
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu
Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji
Biblioteka Instytutu Historii,
Biblioteka Instytutu Prahistorii
Biblioteka Katedry Muzykologii,
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej
Biblioteka Austriackiego Ośrodka Kultury

Opracowanie komputerowe wprowadzono w większości bibliotek systemu w porównaniu z rokiem ubiegłym. Do bibliotek, które nie prowadzą katalogu komputerowego w systemie Horizon należą:

Biblioteka i Czytelnia Brytyjska (elektroniczny -własny system)
Biblioteka Historii Sztuki (system Sowa, częściowo HORIZON – wydawnictwa zwarte)

W przypadku wymienionej Biblioteki wynika to z problemów związanych z konwersją tych zbiorów, czy też warunków technicznych tj. wyposażeniem w sprzęt komputerowy i obsady etatowej. Biblioteki posiadają wewnętrzne systemy. Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że większość jednostek opracowuje zbiory komputerowo. Natomiast pozostałe jednostki łączą katalog tradycyjny i komputerowy. Bardzo niski procent bazuje wyłącznie na katalogu kartkowym i przede wszystkim te jednostki, które nie mają podłączenia do sieci ogólnouczelnianej lub pracują w innym systemie (Biblioteka Instytutu Historii Sztuki – SOWA).

Stan ilościowy opracowanych rekordów w systemie Horizon w poszczególnych bibliotekach przedstawia się następująco:

Nazwa Biblioteki	2009/**2010**		2010/**2011**	
	Liczba egzemplarzy książek	Liczba opisów bibliograficznych	Liczba egzemplarzy książek	Liczba opisów bibliograficznych
Biblioteka Wydziału Biologii	4986/**4379**	414/**241**	4379/**2369**	241/**277**
Biblioteka Wydziału Chemii	599/**1384**	145/**84**	1384/**1427**	84/**121**
Biblioteka Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej	5507/**11438**	911/**10836**	11438/**6880**	10836/**521**
Biblioteka Wydziału Fizyki	1311/**3066**	379/**425**	3066/**2764**	425/**259**
Biblioteka Instytutu Obserwatorium Astronomiczne	73/**111**	1/1	111/**28**	1/**2**
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii	3336/**1669**	1150/**895**	1669/**1931**	895/**684**
Biblioteka Instytutu Historii	7168/**7397**	4051/**2474**	7397/**2752**	2474/**2450**
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	System SOWA 3211/**1955**	System SOWA 1832/**1861**	System SOWA 1955/**1913**	System SOWA 1861/**1835**
Biblioteka Instytutu Prahistorii	1803/**2131**	1136/**800**	2131/**597**	800/**437**
Biblioteka Katedry Muzykologii	823/**1800**	229/**927**	1800/**1184**	927/**617**
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	3545/**2371**	1211/**634**	2371/**2353**	634/**479**
Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa	3350/**3940**	341/**741**	3940/**3490**	741/**699**
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	10112/**6430**	3648/**2756**	6430/**7470**	2756/**3350**

Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	9015/**4124**	670/**510**	4124/**4250**	510/**188**
Biblioteka Filologiczna Novum	11810/**8038**	5506/**2780**	8038/**10343**	2780/**7202**
Księgozbiór Katedry Ekokomunikacji	14/**141**	41/**59**	141/**124**	59/**47**
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno – Artystycznego w Kaliszu	1471/**4331**	368/**45**	4331/**3474**	45/**110**
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	27063/**6192**	3339/**1107**	6192/**6345**	1107/**396**
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	423/**486**	141/**159**	486/**278**	159/**82**
Biblioteka Wydziału Teologicznego	6766/**13005**	4860/**4340**	13005/**7149**	4340/**4529**
Austriacki Ośrodek Kultury Biblioteka	0/0	0/0	0/**0**	0/**0**
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	833/**1254**	256/**488**	1254/**280**	488/**92**
Biblioteka Collegium Europaeum Gnesnense	1820/**3030**	0/**1057**	3030/**2100**	1057/**405**
Ośrodek Zamiejscowy UAM w Pile	456/**1047**	56/**111**	1047/**841**	111/**76**

Biblioteka Kolegium Języków Obcych	0/**1080**	0/**38**	1080/**2650**	38/**584**
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	0/**170**	0/**170**	170/**82**	170/**82**
OGÓŁEM	111002/**90970**	33050/**33539**	90970/**73074**	33539/**25524**

W ramach kontynuacji prac związanych z retrokonwersją i opracowań bieżących wpływów wprowadzono do katalogu komputerowego **25 524 rekordy** (2010 -33 050) i **73 074** pozycji bibliograficznych (2010– 90 970). Do końca roku 2010 opracowano **408 566 rekordów** (2010 – 383 042) i wprowadzono do katalogu **1 220 295 pozycji bibliograficznych** (2010 – 1 147 221) tj. 30% ogólnego zbioru wydawnictw zwartych.

Do funkcjonujących katalogów tradycyjnych włączono **48 873** kart katalogowych (2007 – 31 540, 2008 – 26 861, 2009 – 17 668, 2010 – 18190). Dane te świadczą o dublowaniu katalogów tj. tradycyjnego i komputerowego, jednak zauważono znaczny spadek co do ilości powielania kart. Część bibliotek gromadzi wydruki opracowanych rekordów bibliograficznych dla większego zabezpieczenia danych na życzenie pracowników naukowych poszczególnych jednostek.

V. Udostępnianie

W zakresie udostępniania zbiorów do czytelni i poza bibliotekę zarejestrowano wzrost udostępnień, o czym świadczą dane w kolejnych latach przedstawione w tabeli poniżej:

Udostępnianie	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**
CZYTELNIA	641 051	748 250	673 886	831 026	807 957
WYPOŻYCZALNIA	443 051	423 011	425 204	531 467	611 942
OGÓŁEM	**1 084 102**	**1 171 261**	**1 099 090**	**1 362 493**	**1 419 899**

W zakresie udostępniania pomiędzy rokiem 2010 a 2011 odnotowano wzrost ilości wypożyczeń. Dane są zaniżone przede wszystkim ze względu na wolny dostęp do półek wprowadzony w czytelniach kilku jednostek (Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Biologii i Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Filologiczna Novum Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa) i brak statystyk oraz zasad dotyczących obliczeń w tym zakresie oraz brak odpowiedniego sprzętu do sczytywania udostępnień. Biblioteka Filologiczna Novum ma możliwości ustalenia statystyki co ilości wykorzystanych wydawnictw w czytelni. O powyższej statystce decyduje również ilość studentów na poszczególnych kierunkach, jak i również ilość i cena podręczników oraz jakie są możliwości dostępu do internetu.

Natomiast odnotowano spadek indywidualnych kont czytelniczych – **50 801** (2010 – 57 775, 2009 – 40 051, 2008 – 78 587, 2007 – 157 430). Liczba ta ogranicza się do grona kręgów bardziej stałych czytelników tj. studentów i pracowników poszczególnych wydziałów uczelni. Nadal są prowadzone prace nad uporządkowaniem kont czytelniczych – elektronicznych. Likwidowane są konta tradycyjne. Podkreślić należy, że zwiększyła się liczba czytelników wyższych szkół niepaństwowych.
W bieżącym roku sprawozdawczym zwiększyła się ilość miejsc w czytelniach – **1 612** (2010 – 1566, 2009 – 1486, 2008 – 1414, 2007 – 1356, 2006 – 1 305).

Aktualnie największą czytelnię posiada Biblioteka Filologiczna Novum – **217**, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji - **124,** Biblioteka Matematyki i Informatyki – **121,** Biblioteka Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej **– 103,** Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu – **102.**

Wykaz bibliotek posiadających czytelnie powyżej 50 miejsc.

Biblioteka Filologiczna Novum	50	**227**	**217**	**217**
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	93	**124**	**124**	**154**
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	121	**121**	**121**	**121**
Biblioteka Wydziału Filologii Polskiej i Filologii Klasycznej	112	86	**102**	**103**
Biblioteka Wydz. Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu	10	**102**	**102**	**102**
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	97	97	97	97
Biblioteka Wydziału Chemii	92	92	92	92
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	67	67	77	77
Biblioteka Wydziału Teologicznego	72	72	72	72
Biblioteka Wydziału Biologii	70	68	70	74
Ośrodek Zamiejscowy UAM w Pile	-	-	70	70
Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa	68	68	68	68
Biblioteka Instytutu Historii	71	57	57	69

Wskaźnik częstotliwości udostępniania księgozbiorów byłby o wiele wyższy przy uwzględnieniu tj. rejestracji odwiedzin wszystkich użytkowników. W czytelniach bibliotek systemu wprowadza się w coraz większym stopniu wolny dostęp do półek. W tych jednostkach korzystanie ze zbiorów nie jest odnotowane. Stan etatowy i prace wdrożeniowe dotyczące systemu Horizon nie pozwalają nadal na prowadzenie szczegółowej statystyki przy tej formie udostępniania.

Udostępnianie księgozbiorów pod względem poszczególnych rodzajów zbiorów do czytelń przedstawiało się następująco w poszczególnych latach:

Rodzaj zbiorów	2007	2008	2009	2010	2011
Druki zwarte	381 740	515 274	532 030	607 867	692 869
Czasopisma	165 020	207188	136 688	192 387	108 457
Zbiory specjalne	58 391	23 788	5 168	30 772	6 631
Ogółem	**605 151**	**748 250**	**673 886**	**831 026**	**807 957**

Powyższe zestawienie obrazuje, że najwięcej udostępnia się wydawnictw zwartych (podręczniki, skrypty, monografie, wydawnictwa informacyjne itp.). W mniejszym stopniu korzystają użytkownicy z czasopism. W analizowanym roku odnotowano ilość udostępnionych zbiorów do czytelni była na wyższym poziomie – **807 957** wol.(2010 -831 026, 2009 – 673 886, 2008 – 748 250, 2007 – 605 151, 2006 r. – 659 528). Zbiory specjalne wykorzystywane są zależnie od specyfiki kierunku studiów (mapy, atlasy).

Należy zaznaczyć, że moduł udostępniania funkcjonuje w większości bibliotek, z małymi wyjątkami. Uzależniony jest w dużym stopniu od wyposażenia danej jednostki w sprzęt komputerowy. Opóźnienia są również spowodowane oczekiwaniami na nowe budynki dla bibliotek wydziałów.

VI. Przechowywanie i konserwacja

Głównym zadaniem w tym zakresie jest porządkowanie i zabezpieczanie zbiorów i to przede wszystkim w okresie wakacyjnym (lipiec, sierpień, wrzesień). W 2010 r. kontynuowano inwentaryzację zbiorów w **2** jednostkach. Wykazano ubytki względne i bezwzględne. Poza tym w ramach selekcji wykreślono ze zbiorów **22 142 łącznie książek i czasopism** wol.(2006 – 8 317 wol.,2007 – 4 164 wol., 2008 – 8 926 wol., 2009 – 10 687 wol.,2010 – 4 098 wol.) wydawnictw zwartych i czasopism. Największą selekcję przeprowadziła Biblioteka Wydziały Chemii, Biblioteka Wydziału Biologii i Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych. Nadal w Bibliotece Wydziału Teologicznego kontynuowano sukcesywnie prace porządkowe na szerszą skalę związane przede wszystkim z założeniem inwentarzy, ustaleniem stanu majątkowego, czyli wartości posiadanego księgozbioru. W wyniku tych prac ustalono stan zbiorów nie opracowanych na **70 000** wol. (2010 – 145 550wol.).

Przede wszystkim w okresie letnim przeprowadzano porządkowanie zbiorów w Bibliotece Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej, Bibliotece Filologicznej Novum oraz Bibliotece Kolegium Języków Obcych na większą skalę, co jest związane z porządkowaniem księgozbiorów bibliotek instytutowych i bibliotek poza wydziałowych.

Tradycyjnie przeprowadzano selekcję zbiorów mając na uwadze dezaktualizację zbiorów i stopień ich wykorzystania.

W podsumowaniu należy podkreślić, że w ramach selekcji dotyczącej zbiorów specjalnych przygotowywano do ubytkowania przede wszystkim prace magisterskie i listę wydawnictw nieaktualnych w danej dziedzinie wiedzy i nie związanych z problematyką badań naukowych i programem studiów.

W I połowie roku przeprowadzono przetarg nieograniczony na oprawę książek i czasopism oraz inne usługi introligatorskie. Zapotrzebowanie zgłosiło 13 jednostek

systemu i oprawiono – **3 528 wol**. (2010 – 3 418, 2009 – 5031, 2008 – 5 371, 2007 – 4 253, 2006 – 3 382). Zarejestrowana ilość opraw jest mniej więcej na tym samym poziomie w porównaniu z rokiem ubiegłym. Pod względem statystycznym na jakim kształtuje się oprawa jest wynikiem braku środków finansowych na ten cel, przy wzrastających kosztach usług introligatorskich. Porównując okres pięcioletni można stwierdzić wzrost i w ostatnich dwóch latach spadek oprawianych egzemplarzy. Zaistniała sytuacja przy braku środków finansowych, wzroście liczby studentów utrudnia w pewnym stopniu dostęp do ważnych tytułów, co za tym ma ujemny wpływ na rozwój procesu dydaktycznego. Znaczna część podręczników i skryptów udostępniana jest w bardzo złym stanie i z tego względu należy wycofać z obiegu.

VII. Komputeryzacja

Mając na uwadze prawidłowe wdrażanie systemu Horizon w dalszym ciągu biblioteki koncentrowały się przede wszystkim na działaniach w zakresie: uzupełnienia, wymianie i modernizacji posiadanego sprzętu komputerowego.

Przeprowadzając rozeznanie co do bazy sprzętu komputerowego w sieci stwierdzono, że funkcjonuje – **481**(2006 – 312, 2007 – 311, 2008 – 371, 2009 - 403, 2010 - 469) zestawów komputerowych. Najlepiej wyposażone w sprzęt komputerowy są takie jednostki, jak: Biblioteka Filologiczna Novum – **50,** Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji - **55** Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych – **39,** Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu – **38**, Biblioteka Wydziału, Dwuwydziałowa Biblioteka Nauk Społecznych – 35, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki – 31.

Zapewnienie dobrego sprzętu komputerowego pod względem technicznym jest ważne dla wdrażania kolejnych modułów. Udostępnianie zbiorów komputerowe prowadzą wszystkie biblioteki w skali sieci, za wyjątkiem Biblioteki Instytutu Historii Sztuki. Opóźnienia są spowodowane zmianą co do innej lokalizacji poszczególnych jednostek wydziału oraz konwersją.

W minimalnym stopniu były kontynuowane w bibliotekach prace nad retrokonwersją księgozbiorów. Udział poszczególnych jednostek w pracach z w/w zakresu był odzwierciedleniem sumy przyznawanych na ten cel środków finansowych na wydziałach.

Głównym celem było tworzenie jak najwięcej stanowisk komputerowych dla czytelników w celu umożliwienia przeglądania katalogu komputerowego zbiorów, jak również ułatwienie dostępu do internetu i to przede wszystkim w jednostkach, gdzie nie funkcjonują pracownie komputerowe. Najwięcej stanowisk dla czytelników posiada Biblioteka Filologiczna Novum, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji. Ogółem odnotowano **330** przeglądarek dla użytkowników (2010- 301, 2009 – 227, 2008 – 211, 2007 r.–150). W związku z wprowadzaniem katalogu komputerowego w systemie muszą być tworzone we wszystkich jednostkach stanowiska komputerowe dla użytkowników.

W dalszym ciągu - po wstępnych ustaleniach i przekazaniu bazy danych **– Biblioteka Historii Sztuki** oczekuje na **konwersję programu SOWA** (przeprowadzona częściowo). W analizowanym roku Biblioteka wstrzymała konwersje danych z systemu SOWA.

Nadal istnieje zapotrzebowanie na sprzęt komputerowy, zarówno w nowo powstałych bibliotekach na Morasku (sukcesywnie jest uzupełniany i wymieniany), jak również w jednostkach zlokalizowanych w starych budynkach. Konieczna jest pełna lub częściowa wymiana sprzętu zarejestrowanego na stanie poszczególnych

jednostek. Sprzęt komputerowy musi być dostosowany pod względem technicznym do aktualnej wersji Horizona.

VIII. Działalność informacyjna

We wszystkich jednostkach organizowane są wystawy nowości. Częstotliwość ich jest uzależniona od ilości wpływów z różnych rodzajów źródeł, jak również od zainteresowania użytkowników. Najczęściej aktualne wpływy prezentowane są 2 do 3 razy w miesiącu w ramach tzw. wystaw nowości. Coraz więcej bibliotek organizuje wystawy publikacji pracowników, mające na celu prezentacje dorobku naukowego danej jednostki (Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Instytutu Historii, Biblioteka Katedry Muzykologii, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych, Biblioteka Filologiczna Novum, Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa). Poza tym na większą skalę organizowane są wystawy nowości z zakresu literatury światowej w zakresie poszczególnych dziedzin wiedzy (Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Wydziału Biologii, Biblioteka Filologiczna Novum, Biblioteka Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji przy współpracy z IPS).

Ważniejsze wystawy tematyczne zostały przygotowane przez poniżej zamieszczone biblioteki:

Nazwa biblioteki	Wystawy tematyczne
Biblioteka Wydziału Biologii	Wystawy nowości -permanentne Wystaw tematyczne: - Dziewiętnastowieczne Flory – od I do III 2011r. - Nasi (Współ) lokatorzy - od III do V 2011r. - Starodruki z księgozbioru BWB – od V do X 2011r. - Ptaki w obiektywie Pana Bogdana Walkiewicza – od X do XII 2011r. - Orła WRON-a nie pokona (wystawa z okazji 30 rocznicy wprowadzenia stanu wojennego XII 2011r.
Biblioteka Wydziału Chemii	Stała prezentacja publikacji pracowników naukowych Wydziału Chemii - gablota. Dwie wystawy 3-dniowe, tematyczne, poświęcone światowym wydawnictwom chemicznym, połączone z możliwością zakupu, zorganizowane przez Bibliotekę Wydziałową oraz **IPS**, 11- 13.04.2011, 22-24.11.2011 Trzecia wystawa (również tematyczna): „Życie i dzieło Marii Skłodowskiej-Curie" 7.04-30.04.2011; zorganizowana w Roku Chemii oraz z okazji setnej rocznicy otrzymania nagrody Nobla przez Marię Skłodowsaj-Curie.
Biblioteka Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej	Prezentacja nowości w infokioskach, comiesięczna wystawa nowości czasopiśmienniczych.

Biblioteka Wydziału Fizyki	Wystawy nowości na bieżąco Wystawy tematyczne: XII Wydziałowa Wystawa Książki Naukowej 24-25.III.2011r. XIII Wydziałowa Wystawa Książki Naukowej 25-26.XI.2011r., obie wystawy odbyły się we współpracy z IPS.
Biblioteka Instytutu Obserwatorium Astronomiczne	Wystawa nowości : co miesiąc nowe czasopisma i książki. Wystawy tematyczne: - Rok 2011 – „Rokiem Heweliusza”-(10.01.2011-11.03.2011), - Poszukiwanie planet typu ziemskiego – przegląd najnowszych odkryć (10.10.2011-19.11.2011).
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	Wystawa nowości co 1-2 tygodnie Wystawy tematyczne: - nowe publikacje pracowników Instytutu (artykuły,książki) – uaktualniana na bieżąco, w miarę ukazywania się publikacji. - ostatnie pozycje książkowe pracowników Instytutu (uaktualniane na bieżąco).
Biblioteka Instytutu Historii	Wystawa nowości : 2 razy w tygodniu.
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	Wystawa nowości : średnio co 3-4 miesiące.
Biblioteka Instytutu Prahistorii	-Wystawa nowości : - wystawa najnowszych publikacji pracowników Instytutu Prahistorii (stała gablota na korytarzu) - nowości wydawnicze w pokoju opracowania Wystawy tematyczne: - od 25.10.2011r w Inowrocławiu (Kujawskie Centrum Kultury) – dorobek wydawniczy Zakładu Prahistorii IP oraz Zespołu Badań Kujaw – towarzyszy wystawie „Szlak bursztynowy na Kujawach”.
Biblioteka Katedry Muzykologii	Uaktualniana co roku wystawa publikacji pracowników naukowych.
Biblioteka Wydziału Matematyki I Informatyki	Wystawy nowości : -prezentacja nowości książkowych (średnio co miesiąc) - prezentacja egzemplarza obowiązkowego (matematyka/informatyka) w ramach współpracy z BU - wystawa bieżących numerów czasopism wersji print. Wystawy tematyczne: - marzec, listopad 2011r. wystawa zagranicznych nowości wydawniczych (matematyka/informatyka) - IPS.
Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa	Wystawa nowości: - stała wystawa publikacji pracowników Naukowych Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, - bieżąca wystawa nowości wydawniczych zakupionych w Bibliotece WNPiD (regał ekspozyjny 1 raz w tygodniu + bieżąca informacja na stronie internetowej), - bieżąca wystawa publikacji zagranicznych

	gromadzonych przez Bibliotekę WNPiD (regał ekspozycyjny 1 raz w tygodniu + bieżąca informacja na stronie internetowej). Wystawy tematyczne: -21-23.02.2011 - wystawa publikacji zagranicznych połączona z kiermaszem z dziedziny nauk politycznych oraz społecznych przy współpracy z IPS, - wystawa/ekspozycja prac Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych ISKRA z Poznania (wrzesień 2011r.). - wystawa rzeźby pt. „Nieznajome" –cały rok – autorstwa absolwentki ASP, Magdaleny Szmigiel-Taube.
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych	Wystawa nowości: - wystawa nowości – na bieżąco przez cały rok, - wystawa prac naukowych pracowników poszczególnych instytutów - na bieżąco przez cały rok.
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	Wystawy nowości: 1 raz w miesiącu. Wystawy tematyczne: - wystawa publikacji zagranicznych z dziedziny geografii i geologii przy współpracy z IPS. - wystawa publikacji zagranicznych z zakresu nauk geograficznych i geologicznych z IPS.
Biblioteka Filologiczna Novum	Wystawa nowości: Wystawa książek litewskich w Trzebiatowskim Ośrodku Kultury podczas Dni Książki Litewskiej – w ramach akcji promocyjnej „Z Książką do Europy"- maj 2011, „Zakładki do książek z całego świata" „Sztuka holenderska w Polsce" Wystawy w ramach Nocy Naukowców: „Książki zaczytane", „Książki w językach świata", „Literatura polska w językach świata", „Bajki w językach świata", W Instytucie Filologii Rosyjskiej: Lew Nikołajewicz Tołstoj w stulecie śmierci: listopad 2010 –styczeń 2011, Fiodor Michajlowicz Dostojewski 1821-1881: luty-kwiecień 2011, Michaił Afanasjewicz Bułhakow 1891-1940: maj-czerwiec 2011.
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	Wystawa nowości: - na bieżąco: stojaki w Czytelni Książek i Czasopism, 2 gabloty z płytami CD i DVD w Czytelni Wydawnictw Elektronicznych. Na podstawie umowy barterowej zawartej z Wydawnictwem Wolter Kluwer Polska w Czytelni Książek została umieszczona gablota Wydawnictwa. Ekspozycja nowości zmieniana jest nie rzadziej niż raz na 3 miesiące, a książki przekazywane są Bibliotece. W bezpłatnym Informatorze Biblioteki Wydziału Prawa i Administracji UAM przedstawiane są informacje o programach komputerowych dostępnych w bibliotece, nowe tytuły książek i czasopism oraz wydawnictw multimedialnych, komunikaty, wydarzenia. Informator jest dostępny w wersji elektronicznej na stronie biblioteki wraz z listą nowych nabytków.

Biblioteka Wydziału Teologicznego	Wystawa nowości: - na bieżąco co miesiąc Wystawy tematyczne: - 15 kwietnia 2011 roku – Maryja w dialogu ekumenicznym między Wschodem a Zachodem, - 22 maja 2011 roku – O racjonalności wiary.
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu	Wystawa nowości: -Wystawa projektów ekslibrysów Biblioteki WP-A autorstwa studentów UAM – maj-grudzień 2011
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	Wystawa nowości - 2 razy w roku Wystawy tematyczne: - październik-grudzień: Wystawa podręczników do nauki j. angielskiego wydawnictw brytyjskich, - marzec warsztaty „Jak pomagać dzieciom w nauce j. angielskiego" przeznaczone dla rodziców dzieci w wieku 3-7 lat, - październik-grudzień: cykl 10 prezentacji na temat egzaminów językowych ESOL i IELTS przeznaczonych dla uczniów szkół gimnazjalnych, średnich oraz studentów, - lekcje biblioteczne o charakterze warsztatów dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, ok. 50 w roku - comiesięczne spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki.
Biblioteka Ośrodka Alliance Francaise	Wystawa nowości - 3- 4 razy w roku. Wystawy tematyczne nawiązujące do tematu wykładów organizowanych przez Ośrodek Alliance Francaise oraz związane z różnymi rocznicami tzw. „gazetki" na tablicy informacyjnej w czytelni: - „La Belgique 2011. L'Union Europeenne fait- Elle toujours la force?" (marzec 2011), - „Francuskie katedry gotyckie" (kwiecień 2011), Wystawy fotograficzne; - GALLIA GOTHICA FRAGMENTY - (marzec – październik 2011), - Roussillon: ziemia kontrastów - (od listopada 2011).
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	Wystawa nowości: - stała wystawa książek „Nowości" i eksponatów ogólnospołecznej edukacji przyrodniczej. - ogród przyjemności- księga poezji spuścizna renesansowej literatury europejskiej 11-15.09. 2011, - flora Chin- roślinne inspiracje w literaturze, sztuce, nauce, medycynie i kuchni 7.10.2011 - Poznańskie Dni Książki Naukowej 12-14.10.2011.
Biblioteka Collegium Europaeum Gnesnense	Wystawa nowości – co 3 tygodnie, - Publikacje pracowników Collegium Europaeum Gnesnense UAM - Gniezno i Ziemia Gnieźnieńska w zbiorach Biblioteki KE, - Publikacje Wydawnictwa Naukowego UAM (co pół roku), Tematyczne: -30.03-26.04.2011: *25 lat po*…wystawa publikacji poświęcona awarii elektrowni atomowej w Czarnobylu 26.04.1986r. – ze zbiorów UAM i prywatnych, -7.04-16.05.2011: *Miłosz nielegalnie?*- publikacje

	utworów Czesława Miłosza w wydawnictwach bezdebitowych i drugiego obiegu, - 15.10.-30.10.2011: *Zaduszki – Wszystkich Świętych-Halloween,* - 1.09.-30.09 2011: *Historia ubioru* –Prezentacja publikacji Biblioteki Kolegium Europejskiego.

Największe osiągnięcia w dziedzinie wystawienniczej ma Biblioteka Filologiczna Novum, Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Biblioteka Collegium Europaeum Gnesnense. Należy podkreślić, że w związku z profilem swej działalności statutowej Austriacki Ośrodek Kultury. Centrum Egzaminacyjne OSD propaguje kulturę austriacką poprzez organizowane egzaminy i kursy języka niemieckiego, wykłady i wieczory autorskie. Organizuje kursy języka niemieckiego na wszystkich poziomach zaawansowania, konwersacje z lektorem z Austrii oraz kursy przygotowawcze do egzaminów z języka niemieckiego. Współpracuje z wieloma partnerami polskimi i zagranicznymi oraz instytucjami kulturalnymi miasta Poznania, z prasą, telewizją i radiem. O podobnym charakterze prowadzi działalność Biblioteka Ośrodka Alliance Francaise w zakresie propagowania kultury i literatury francuskiej.

IX. Dydaktyka

Pracownicy bibliotek wydziałowych uczestniczą w procesie dydaktycznym poprzez prowadzenie zajęć w ramach swoich dyscyplin naukowych (Instytut Prahistorii, Obserwatorium Astronomiczne, Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu). Pod kierunkiem pracowników bibliotek odbywają się ćwiczenia i praktyki terenowe. Biblioteki wydziałowe i instytutowe organizują zajęcia dla studentów I roku. Ważne jest zapoznanie słuchaczy pierwszych lat studiów z zasadami udostępniania zbiorów w danej bibliotece, schematem katalogu, jak również z zasadami korzystania z katalogu komputerowego systemu Horizon oraz wykazem podręczników obowiązującym zgodnie z programem studiów. Poza tym przyjmują stażystów na okres dwóch tygodni lub miesiąca.

Bibliotekarze biorą udział w pracach naukowo-badawczych poszczególnych wydziałów, instytutów czy zakładów. Do tej grupy należą pracownicy Biblioteki Instytutu Prahistorii, Biblioteki Instytutu Obserwatorium Astronomiczne, Biblioteki Instytutu Historii Sztuki, Biblioteki Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu. Ogółem opublikowano – **23** (2010 – 30,2009 – 27, 2008 – 27, 2007– 21**)** artykułów i notatek.

Należy zaznaczyć, że pracownicy systemu biblioteczno-informacyjnego w coraz większym stopniu uczestniczą w opracowywaniu informatorów na rekrutację w danym roku akademickim, jak również w przygotowywaniu wykazów publikacji naukowych instytutów czy wydziałów.

Poza tym duża grupa osób była włączona w organizowanie konferencji naukowych lub osobiście uczestniczyła wygłaszając referaty.

Pani dr Aneta Szalaty Bujakowska, mgr Danuta Plucinska, mgr Aldona Górna uczestniczyły w konferencji: Strategia gromadzenia zbiorów w bibliotekach polskich, organizowanej przez Uniwersytet Szczeciński- Pobierowo 15-17.09.2011 r. Mgr M. Marciniak i mgr Elżbieta Kuźma brały udział w III Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Bibliotekarze bez bibliotek czyli bibliotekarstwo uczestniczące; Białystok,18-20.05. 2011 r.

Mgr Joanna Schewior i mgr Aleksandra Węglewska oraz mgr Maria Cierpiszewska uczestniczyły w VI forum Młodych Bibliotekarzy: Otwarci Bibliotekarze. eu., Poznań 15-16.09.1011r.
Przedstawiciele Biblioteki Katedry Muzykologii tj. mgr Hanna Nizińska i mgr Liliana Bether uczestniczyli w Ogólnopolskiej Konferencji Bibliotek Akademii i Uniwersytetów Muzycznych, Katowice, 25-26.10.2011r.
Dr Jerzy Domasłowski z referatem brał udział w Nocy Muzeów w Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie, 05.2011 r.
Mgr Bogusława Szlylin, mgr Beata Ciesielska i dr Danuta Wańka brały udział w konferencji: Biblioteka XXI wieku, nowoczesna architektura, funkcjonalne wyposażenie, pomysłowe aranżacje, Poznań,01-02. 09.2011 r.
Dr Danuta Wańka wzięła udział w II Regionalnej Konferencji Programu Rozwoju Bibliotek w Centrum Kongresowo-Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego, Poznań – 15.11.2011 r. Poza tym z referatem wystąpiła podczas Podlaskiego Forum Bibliotekarzy, Białystok – 04.05.2011 r. i Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej: Książka i prasa w kulturze, Bydgoszcz- 13-14.10.2011 r. Również brała udział w studyjnym wyjeździe do Rzymu.
Mgr Karolina Smyk i mgr Magdalena Stasik uczestniczyły w XI Krajowym Forum Informacji Naukowej i Technicznej, Zakopane – 20-23.09.2011 r.
Mgr Beata Ciesielska brała udział w IX Konferencji Kierowników Bibliotek Prawniczych, Wrocław- 08-10.06.2011 r.
Ośrodek Kultury Austriackiej nadal prowadził w dalszym ciągu kursy z języka niemieckiego, mając status licencjonowanego centrum egzaminacyjnego, co daje możliwość studentom UAM i innych uczelni uzyskania dyplomu potwierdzającego znajomość języka niemieckiego. Przeprowadzono dwie sesje egzaminacyjne (luty, czerwiec) 2009 roku. W kursach z języka niemieckiego uczestniczyło ogółem – osób **186** (2010 – 104, 2009 – 59, 2008 – 140), przy czym certyfikaty z języka niemieckiego uzyskało – **23** osób (2010 – 29, 2009 – 19, 2008- 59 osób). Również przez pracowników Ośrodka Kultury Austriackiej były prowadzone prezentacje dla uczniów szkół m. Poznania i okolic. Corocznie uczestniczy w Targach Edukacyjnych(04 – 06.03.2011 r.). Ośrodek Alliance Francaise organizował Dni Kultury Francuskiej i Frankofonii w Poznaniu. Przeprowadził kursy języka francuskiego na wszystkich poziomach i przeprowadził międzynarodowe egzaminy z języka francuskiego DELF: luty i czerwiec 2010 r.

Biblioteki wydziałowe przyjmowały pracowników na staże biblioteczne z innych bibliotek szkół wyższych m. Poznania.

Pracownicy bibliotek wydziałowych uczestniczyli w stażach zagranicznych w ramach programu Erasmus (6).

W skali sieci bibliotek wydziałowych **3** (2008 – 10, 2009 r. – 9, 2010 - 3) osoby zaliczyły miesięczny staż w związku z awansowaniem na stanowisko kustosza i **1** osoba na staż dwutygodniowy niezbędne do awansu na stanowisko starszego bibliotekarza. W związku z wymaganiami kwalifikacyjnymi pracownicy bibliotek systemu uczęszczali na studia podyplomowe z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Dyplomy ukończenia uzyskało 10 osób.

Na bieżąco uczestniczyli w szkoleniach dla pracowników organizowanych przez Bibliotekę Uniwersytecką. Dodatkowo pracownicy brali udział w warsztatach szkoleniowych dla liderów organizowanych zgodnie z przyjętym harmonogramem.

W systematycznie organizowanych szkoleniach dla osób nowoprzyjętych brało udział 10 osób. Zgodnie z obowiązującym zarządzeniem zaliczali część teoretyczną w BU i praktyczną w jednostce macierzystej.

X. Remonty i modyfikacje

W analizowanym roku sprawozdawczym prace remontowe były prowadzone w mniejszym zakresie ze względu na brak środków finansowych i dalszy etap tworzenia nowych bibliotek wydziałowych.

W Bibliotece Wydziału Biologii przeprowadzono kolejny remont tarasu i zakupiono sofy i fotele do pomieszczeń bibliotecznych.

W Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji uporządkowano Czytelnię książek oraz magazyn. Przewieziono czasopisma do koszarowa przy Collegium Iuridicum Novum i otwarto pokój nauki w nowym budynku ze względu na proces dydaktyczny.

W Bibliotece Wydziału Matematyki i Informatyki przeprowadzono kolejne malowanie pomieszczeń, zmieniono oznaczenia na regałach i nadal sukcesywnie wymieniano etykiety na książkach, kontynuowano modyfikację ustawienia czasopism w magazynie zwartym.

W Bibliotece Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej miała miejsce awaria wentylacji.

Biblioteka Wydziału Fizyki została wyposażona w profesjonalny sprzęt wystawienniczo-ekspozycyjny.

W Bibliotece Ogrodu Botanicznego przeprowadzono remont instalacji centralnego ogrzewania w magazynie.

W Bibliotece Ośrodka Zamiejscowego w Pile uporządkowano okablowanie w sali multimedialnej i rozbudowano ladę biblioteczną.

W Bibliotece Wydziału Teologicznego zaistniała konieczność usunięcia skutków zalania magazynu czasopism i dubletów. W dniu 25 listopada 2011 r. miało miejsce pęknięcie rury wodociągowej w pobliżu budynku Wydziału. W piwnicach był zlokalizowany główny zbiór czasopism polskich i zagranicznych oraz dublety. Na skutek awarii zostały zalane magazyny do wysokości 1,80m. Na makulaturę wywieziono ok. 57 ton zalanych książek i czasopism.

XI. Podsumowanie

W roku 2011 zostały zakończone prace nad szczegółowymi zasadami korzystania z bibliotek wydziałowych i cennikiem opłat bibliotecznych. Dyskutowano nad wdrożeniem usługi zdalnego regulowania opłat typu kary za niedotrzymanie terminu zwrotu książki za pośrednictwem bankowości elektronicznej.

Przygotowano projekt skontrum zbiorów bibliotecznych w celu uporządkowania poszczególnych etapów z inwentaryzacją księgozbiorów.

Systematycznie była kontynuowana dyskusja nad problemami związanymi z **polityką awansowo-płacową.** Zostały przeprowadzone podwyżki uposażenia zasadniczego dla pracowników ze stażem zawodowym 31 -34lat**.**

Należy podkreślić, że zespoły pracowały nadal nad innymi zadaniami ujętymi w planie strategicznym Uczelni.

Podsumowując problemy w bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego, to:

-pozyskanie środków finansowych na kontynuowanie prac związanych z retrokonwersją księgozbiorów,

-sukcesywna wymiana, modernizacja i uzupełnienie sprzętu komputerowego,

-kontynuowanie szkoleń uzupełniających w zakresie poszczególnych modułów związanych z wdrażaniem systemu HORIZON i warsztatów szkoleniowych,

-dbałość o właściwą politykę gromadzenia przy zachowaniu właściwego poziomu selekcji bieżącej i retrospektywnej,
-zintensyfikowanie prac nad wdrożeniem modułu gromadzenia,
-zorganizowanie większej ilości stanowisk komputerowych dla użytkowników,
-opracowanie programu mającego na celu rozwiązanie dotychczasowych problemów dot. prenumeraty czasopism polskich i zagranicznych**,**
-usprawnienie zarządzania serwisem komputerowym w zakresie rozwiązywania problemów natury technicznej w poszczególnych jednostkach,
-dokonanie konwersji zbiorów w programie SOWA (Biblioteka Instytutu Historii Sztuki),
-dopracowanie systemu Horizon pod względem zapisu niektórych pism i alfabetów, a przede wszystkim możliwości odczytywania (problem z katalogowaniem książek w języku wietnamskim- nie są odczytywane znaki diakrytyczne),
-utrzymanie obsady etatowej na dotychczasowym poziomie,
-uregulowanie polityki kadrowo-płacowej zgodnie z przyjętymi założeniami z dnia 05.06.2006 r.,
-kontynuowanie szkoleń z zakresu statystyki poszczególnych zadań wykonywanych w bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego.

Opracowała
Mgr Danuta Czaja